

**UCZENIE SIĘ =
SAMODZIELNOŚĆ**

Według definicji sformułowanej przez Jerzego Półtorzyckiego

„samokształcenie

to proces kształcenia realizowany indywidualnie.

W procesie samokształcenia występuje *samodzielność, świadomość i aktywność w dążeniu do osiągnięcia wytkniętego sobie celu.*

Samodzielne organizowane swej pracy w tej dziedzinie jej kontrolowanie i udoskonalenie.”*

*J. Półtorzycki: „Ucz się sam. O technice samokształcenia” W-wa 1967 s. 6

W ujęciu tego autora proces samokształcenia jest zatem jednym z rodzajów aktywności ludzkiej kierowanej przez sam podmiot samokształcenia.

Bardzo wielką rolę w prawidłowym samokształceniu odgrywa wytrwałość i systematyczność w pracy.

Do należytego wypełniania obowiązków należy przyuczać dziecko od najmłodszych lat.

Zadaniem rodziców jest przyzwyczajanie do samodzielnej pracy w określonym czasie, czyli przyzwyczajanie do dobrej organizacji pracy.

Dziecko potrzebuje zabawy, ale między zabawą, nauką i spełnianiem innych obowiązków powinna być zachowana odpowiednia proporcja czasu.

Rodzice powinni zachęcać dziecko, przejawiać zainteresowanie jego postępami w nauce, dyskretnie naprowadzać na rozwiązanie danego zadania czy problemu, pobudzać dziecko do działania, do własnej inwencji.

Rodzice, którzy rozumnie kochają swoje dzieci, będą je przyzwyczajając do samodzielności.

Wybitny dydaktyk Władysław Okoń pracę domową ucznia

określa jako

„formę obowiązkowych, wykonywanych zwykle w domu zajęć szkolnych, których celem jest rozszerzenie, pogłębienie i utrwalenie wiedzy oraz wdrożenie do samodzielności w posługiwaniu się wiedzą, w zbieraniu informacji, w dokonywaniu obserwacji, rozwiązywaniu zagadnień oraz pisemnym ich opracowywaniu”.

uczenie się = praca domowa

Karta zadaniowa dla rodziców

Przeczytaj uważnie tekst. Wybierz z niżej podanych przykładów ten, który uważasz za najwłaściwszy. Wstaw znak **x** w wybranym przez Ciebie sposobie.

Tomek odrabia zadanie domowe. Już na samym początku dochodzi do wniosku, że nie wie od czego zacząć i w ogóle jak to zadanie rozwiązać. Wychodzi ze swojego pokoju i prosi rodziców o pomoc.

1. Rodzice natychmiast odpowiadają dziecku, że nie mają czasu i samo ma się nad tym trudzić. Przypominają też mu, że to on jest uczniem, więc obowiązek odrabiania zadań domowych spoczywa na nim.
2. Rodzice nie mówią wprost, że nie pomogą. Tylko tłumaczą, że chwila w której prosi dziecko jest nieodpowiednia. Proszą, aby później zwrócić się do nich. W identyczny sposób odpowiadają przy kolejnych prośbach dziecka.
3. Rodzice z zainteresowaniem wysłuchują prośby. Pytają co dokładnie sprawia mu trudność. Służą radą swoją w taki sposób, aby dziecko otrzymało wskazówki i zachętę do tego, jak ma postępować. Nie siedzą przy dziecku, dając mu tym samym możliwość do samodzielnej pracy. Przy ponownych pytaniach dziecka, kierują nim tak, aby on sam daną trudność zrozumiał.
4. Rodzice od razu wskazują mu jak należy to rozwiązać. Wyręczają dziecko czytając za nie polecenia. Dyktują dziecku bądź wręcz przepisują za nie gotowe odpowiedzi.

- unikająca

- nadmiernie wymagająca

Postawy rodzicielskie wg M. Ziemskiej

- odrzucająca

- nadmiernie
chroniąca

Samodzielna nauka dziecka w domu, zwana *odrabianiem lekcji*, stanowi niezwykle ważne ogniwo procesu nauczania i wychowywania.

Praca domowa ucznia jest kontynuacją nauki szkolnej przygotowującej dziecko do samokształcenia.

Praca domowa opiera się głównie na materiale programowym realizowanym w czasie kolejnych jednostek lekcyjnych, ma zazwyczaj charakter utrwalający wiadomości i umiejętności nabyte w szkole.

To właśnie w domu najczęściej dziecko ma możliwości i okazję do ponownego przemyślenia rozszerzania swojej wiedzy na określony temat. Może swobodnie zastanowić się nad zagadnieniami poruszonymi w klasie, porozmawiać z rodzicami, rodzeństwem, rówieśnikami, wyjaśnić wątpliwości, które pojawiły się w toku lekcji czy też samodzielnie, po przemyśleniu występującego problemu, starać się go rozwiązać, dojść do własnych wniosków.

Koncentracja uwagi dziecka jest często nietrwała. Czasem dziecko zagapi się lub zamyśli i może nie wiedzieć albo zapomnieć co miało przynieść na następny dzień do szkoły, co miało przygotować lub zrobić. Takie sytuacje są dopuszczalne, lecz bardzo ważna jest tu reakcja rodziców.

Nie wolno bagatelizować pierwszych sygnałów nieobowiązkowości.

Należy stosować umiar, opanowanie i wyrozumiałość w stosunku do dziecka, rozmawiać z nim, zastanawiać się nad rozwiązaniem problemu, co się da naprawić.

Należy pamiętać, że wytworzone weczesnych latach nauki nawyki są najtrwalsze.

Ogromne znaczenie we właściwym wyrabianiu nawyków oraz konsekwentnym, a zarazem rozumnym, tj. odpowiednim pod względem wychowawczym, podejściu do tej problematyki mają rodzice.

Niezmiernie ważna korelacja działań, zarówno szkoły, jak i środowiska domowego, stanowi podstawę do kształtowania u dziecka cech osobowości, przejawiających się we właściwym stosunku do obowiązku szkolnego, rozwijaniu zainteresowań, a więc całej sfery poznawczej, pozytywnego stosunku emocjonalnego do szkoły, więzi z rodzicami potrafiącymi nawiązać ścisły kontakt z własnym dzieckiem.

Często rodzice bagatelizują sprawy związane ze szkołą
- tak przecież ważne dla ucznia -
tłumacząc małe zainteresowanie brakiem czasu, przepracowaniem,
pozostawiając z problemem dziecko często niepotrafiące sobie z nim poradzić.

Uczeń stopniowo nabiera lekceważącego stosunku do szkoły,
przy "cichej aprobacie" rodziców.

Ważną rzeczą jest ciągły kontakt rodzica z dzieckiem, wykazywania zainteresowania nie tylko jego postępami w nauce, ale również zachęcanie,
motywowanie do nauki.

Rodzice mogą i powinni pomagać dziecku w nauce domowej.

Nie chodzi tu o pomoc czasochłonną, polegającą na siedzeniu przy dziecku przez cały czas odrabianiu lekcji czy też wyręczaniu go, odrabianiu zadań za dziecko.

Przeciwnie, są to elementy pomocy, które należy wyeliminować.

Nie pozwalają one bowiem na przyzwyczajenie małego ucznia do samodzielnej pracy, uczą natomiast niesystematyczności i nieobowiązkowości.

Rolą rodziców jest przypilnowanie i przyzwyczajanie do dobrej organizacji pracy, odrabiania pracy domowej o stałej porze dnia, co wprowadza pewną dyscyplinę oraz zapobiega szkodliwemu pośpiechowi.

Uczeń nie powinien przystępować do odrabiania lekcji zaraz po przyjściu ze szkoły (gdyż jest zmęczony) lub zaraz po wysiłku (gdyż jego organizm wymaga odpoczynku).

Jeśli uczeń przebywa w szkole przed południem, lekcje powinien odrabiać po upływie ok. 2h po obiedzie.

Nawyk uczenia się codziennie w tych samych godzinach powoduje szybsze wykonywanie czynności przygotowawczych i szybszą koncentrację w pracy nad lekcjami.

**Najlepszy czas na pracę umysłową jest między
8-11 godz. rano (gdy dziecko jest w szkole)
i 14-17 po południu.**

Dziecko nie powinno uczyć się zbyt późno, zwłaszcza po godz. 20.

Czas poświęcony na naukę, w którym dziecko pracuje, nie powinien kolidować z godzinami snu (uczniowie klas I-IV powinni spać 10-12h na dobę).

Jeżeli uczeń ma na odrobienie zadań domowych kilka dni, dobrze jest, jeżeli je zrobi od razu, tego samego dnia gdy zostały zadane.

Konsekwentne przestrzeganie godzin przeznaczonych na naukę domową jest gwarancją, że w przyszłości nasze dzieci będą dobrze planowały swój czas i będą potrafiły racjonalnie go wykorzystać.

Zmuszając uczniów do samodzielnego podejmowania codziennych obowiązków kształtuje się ich wolę i charakter, rozwija systematyczność i dokładność, inicjatywę, pomysłowość, wzmacnia wiarę we własne siły, kształtuje właściwy stosunek do pracy.

Czasami dziecku wystarczy obecność kogoś bliskiego podczas odrabiania lekcji, wówczas czuje się ono pewniej i bezpieczniej, pracuje szybciej i staranniej.

Bardzo często przyczyną niestarannego odrobienia zadania domowego, jest nieumiejętność przeprowadzenia przez dziecko samodzielnej kontroli wyników uczenia się.

Dzieci często tłumaczą nauczycielowi, że przecież uczyły się , powtarzały zadany materiał.

Bez kontroli ze strony rodziców, czy też starszego rodzeństwa, nie mają one jednak pewności, że materiał został należycie przyswojony i zapamiętany.

Praca domowa spełnia określone funkcje, których celem jest powtarzanie i utrwalanie wiadomości i umiejętności zdobytych w szkole.

Funkcje te będą w pełni zrealizowane,
gdy zapewnimy dziecku
odpowiednie warunki do pracy.

Problem ten nie odnosi się tylko do czasu poświęconego przez ucznia na naukę oraz odciążenia go od innych zajęć domowych, ale również do całego szeregu uwarunkowań wpływających na wytworzenie właściwego klimatu wokół odrabiającego pracę domową ucznia.

Bez względu na sytuację mieszkaniową, należy dziecku urządzić stałe miejsce do odrabiania lekcji.

Powinno ono mieć swój stolik (biurko), szafkę, półeczkę lub regał, gdzie będzie układało we właściwym porządku podręczniki, zeszyty i inne przybory szkolne.

Dzieci niemające własnego kąca do pracy, nie mają warunków do odpowiedniej koncentracji, niezbędnej przy pracy umysłowej, szybko się dekoncentrują, odrabiają lekcje w sposób chaotyczny lub nie odrabiają w ogóle, przychodząc do szkoły nieprzygotowane.

Ustalony w rodzinie porządek dnia, w którym przeznaczają się czas na różne zajęcia wdraża dziecko do samodyscypliny.

Tak więc jest czas na odrabianie lekcji, na czytanie, na zajęcia poświęcone na zainteresowania poszczególnych członków rodziny, także dzieci.

Taka racjonalna organizacja życia w rodzinie, to nic innego, jak przyzwyczajanie dziecka do planowania czasu poświęconego na naukę i czasu wolnego.

Oprócz reżimu czasowego należy stworzyć uczniowi spokojną atmosferę.

Głośne rozmowy domowników, kręcenie się, zamieszanie, odrywanie dziecka od pracy, włączone radio czy telewizor nie sprzyjają koncentracji uwagi na odrabianej pracy.

Programy telewizyjne nie mogą być wyznacznikiem czasu przeznaczonego na naukę w domu. Należy je więc dostosować do czasu, kiedy dzieci już wypełniły obowiązki związane z nauką.

Programy telewizyjne, a zwłaszcza filmy powinny podlegać selekcji i kontroli rodziców oraz być dostosowane do wieku i możliwości percepcji ucznia.

Nieodpowiednio dobrane do psychiki dziecka filmy i programy mogą wyrządzić w niej wiele nieodwracalnych szkód psychicznych i emocjonalnych.

Telewizja oddziałuje na emocje, wyobraźnię, myślenie.
Ma ona zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ na
rozwój dziecka.

Podobnie jak z komputerem i Internetem.

Czas wolny w młodszym wieku szkolnym
spędzany jest głównie w domach przed
telewizorem lub komputerem.

Z badań tzw. oglądalności prowadzonych przez Ośrodek Badania Opinii Publicznej TVP wynika, że polskie dziecko w wieku szkolnym ogląda programy telewizyjne przez 4 godz. dziennie, a w dzień świąteczny przez 6-7 godz.

Dane te budzą głęboki niepokój.

Dzieci coraz mniej czasu spędzają na świeżym powietrzu
oraz mniej czasu poświęcają na zabawy z rówieśnikami.
Oglądanie telewizji zastępuje dzieciom zdobywanie doświadczeń w sposób
naturalny.

Zapewnienie dziecku komfortowych warunków do nauki, dobrze przygotowany warsztat pracy, dbałość o higienę psychiczną i fizyczną dziecka, stworzenie mu właściwej atmosfery sprzyjającej nauce, to podstawowe zadania, którym powinni sprostać troskliwi rodzice.

Najważniejszą rzeczą wobec uczącego się dziecka jest właściwa postawa rodziców.

Dziecko wykonując swoje obowiązki, powinno być przekonane o ich ważności.

Dlatego tak ważne jest zainteresowanie sprawami ucznia ze strony rodziców, życzliwość, zachęta do nauki, dostrzeganie przez rodziców jego sukcesów i porażek, pomoc w niwelowaniu trudności i pojawiających się kłopotów w nauce, rozmowy o szkole, o tym, czego się nauczyło, systematyczność w kontrolowaniu odrabianych prac domowych oraz wyników w nauce, stosowanie pochwał i nagród.

Bywa również i tak, że rodzice poświęcają bardzo dużo czasu swoim pociechom, starają się wymusić na nich jeszcze większe zaangażowanie, chęć do pracy, zmusić je do jeszcze większego wysiłku umysłowego.

Niewłaściwą postawę prezentują rodzice podczas wyręczania dziecka popisując się swoimi umiejętnościami ,
wówczas dziecko staje się biernym obserwatorem.

**Przyzwyczajanie do daleko idącej niesamodzielności
uczy nieuczciwości, unikania większego wysiłku
i odpowiedzialności.**

Zdecydowana większość uczniów wie, że prace należy wykonywać samodzielnie i konsekwentnie stosuje tę zasadę w praktyce.

Tylko własny wysiłek intelektualny dziecka w procesie kształcenia może owocować trwałością wiedzy, jej operatywnością, umiejętnością rozwiązywania problemów oraz pokonywania trudności w różnych sytuacjach życiowych.

Praca domowa spełnia następujące funkcje:

- opanowanie w drodze samodzielnej pracy w domu określonych wiadomości, które pomagają w szkole wdrożyć następny materiał;
- kształtowanie różnych umiejętności,
- utrwalenie lub rozszerzenie materiału przerobionego na lekcji,
- zebranie pomocy naukowych np. pocztówki, wycinki z gazet itp.
- kształtowanie określonych umiejętności i nawyków,
- rozwijanie samodzielności myślenia i działania (teoretyczne i praktyczne),
- opanowanie wiadomości związanych z nową lekcją, utrwalenie, pogłębienie lub rozszerzenie wiedzy poznanej w czasie lekcji,
- kształcenie określonych umiejętności i sprawności,
- rozwijanie samodzielności oraz posługiwaniu się wiedzą w praktyce,
- rozwijanie i pobudzanie nowych zainteresowań jak i pomysłowości, zdolności twórczych,
- rozwijanie umiejętności uczenia się, wdrażenie do samokształcenia,
- kształtowanie nawyków, systematycznego wykonywania zadań, pozytywnego stosunku do uczenia się,
- budowanie wiary we własne możliwości.

Zróżnicowanie zadań domowych

Przyjmuje się cztery grupy zadań domowych

opanowanie nowego materiału

utrwalanie materiału przyswojonego

kształtowanie umiejętności i nawyków

rozwijanie samodzielności i twórczości uczniów

Wszystkie wymienione rodzaje pracy domowej można stosować na wszystkich szczeblach nauki szkolnej.

**Rola rodziców
w kształtowaniu
samodzielności
dzieci**

Rodzice powinni:

1. Nauczyć dziecko obowiązkowości (przynoszenia przyborów, wykonywania poleceń nauczyciela).
 2. Uczyć zapamiętywania zadanych poleceń.
3. Przejawiania zainteresowania nauką poprzez rozmowę dotyczącą tematu lekcji. Ma to również ogromne znaczenie wychowawcze.
4. Nie wtrącać się do odrabiania lekcji, ale przypilnować jej dokończenia, naprowadzać na rozwiązywanie problemów, co zmusza do samodzielnego myślenia.
 5. Uczyć rozumienia treści.
6. Utrwalać umiejętność zdobytych wiadomości w praktyce (pisanie życzeń, listu, robienie zakupów, rozliczanie się z pieniędzy).
7. Utrwalać wiadomości poprzez zabawę, gdzie występuje przypominanie i zapamiętywanie.
 8. **Udzielać pochwał za dobrze wykonaną pracę.**

Dziecko musi w domu mieć poczucie bezpieczeństwa,
bliskich kontaktów z rodzicami i rodzeństwem.

Niekiedy nadmierna troskliwość rodziców prowadzi do opieszałości
i niechęci dziecka do nauki.

Naturalną potrzebą każdego dziecka jest aktywna
działalność.

Wyřęczanie, rozpieszczanie przez rodziców nie daje moźności zaspokajania
tej potrzeby.

Wykonywanie prac domowych wymaga od uczniów samodzielności, doświadczony nauczyciel bez większego trudu rozpozna prace niesamodzielne. Prace domowe odrabiane przez rodziców lub rodzeństwo, łatwo zidentyfikować po stylu, doborze wyrazów, układzie treści, metodzie rozwiązania itp.

Wyłączenie dzieci podczas odrabiania prac domowych przynosi zgubne skutki, bowiem dziecko uczy się nieuczciwości, często domagając się od nauczyciela nagrody w postaci wysokiej oceny za pracę wykonaną przez innych...

Niekiedy wyrazem troski rodzicielskiej
o sukces szkolny dziecka
jest wyręczanie go w wykonaniu zadań.

Rodzice są świadomi nieuczciwości takiego postępowania, które pozwala dziecku zbierać laury za prace wykonane cudzymi rękami i przyzwyczajają je do unikania większego wysiłku...

Pomoc rodziców (lub starszego rodzeństwa) powinna sprowadzać się do:

♣ wyjaśnienia tego, czego dziecko nie rozumie;

♣ podpowiadania co należy zrobić;

♣ zalecania dodatkowych ćwiczeń ułatwiających wykonanie zadania;

♣ odpytywania dziecka.

***Typowe błędy popełniają rodzice w pracy z dzieckiem,
które powodują problemy z przygotowaniem się do zajęć w szkole:***

- brak zainteresowania dzieckiem, tłumaczenie się brakiem czasu, zmęczeniem,
- brak dobrej organizacji dnia dziecka,
- lekceważenie sygnałów o problemach w szkole,
- nadmierna kontrola, polegająca na “dopytywaniu” się innych uczniów, nauczycieli co była na lekcji, a co zadane do domu,
- uczenie się za dziecko – przepisywanie prac, wykonywanie rysunków, rozwiązywanie problemów za dziecko, pakowanie tornistra,
- zbyt wysokie wymagania, brak pochwał,
- nie zauważanie efektów pracy dziecka, a skupienie się na błędach,
- niewłaściwe motywowanie do pracy: przekupywanie lub straszenie, krzyki, zamiast pomocy w rozwiązywaniu problemów.

**Dość często popełnianym przez rodziców błędem jest zbyt szybkie objaśnianie dziecku zadania, zanim ono samo podejmie próbę zastanowienia się nad problemem, już uzyskuje pomoc.
Taki nadmiar troski hamuje rozwój samodzielności.**

Dziecko przyzwyczajone do ciągłej pomocy osoby dorosłej nie będzie potrafiło samodzielnie radzić sobie z obowiązkami i pokonywaniem trudności, zatraci pewność siebie.

- ❖ stałe miejsce do odrabiania lekcji
- ❖ podczas odrabiania powinien mieć wszystko pod ręką
- ❖ dobra atmosfera środowiska rodzinnego, cisza - nie odrywanie do innych zajęć
- ❖ odrabianie powinno odbywać się zawsze o tej samej porze dnia
- ❖ podczas odrabiania powinno zacząć się od zadań trudniejszych przechodząc odpowiednio do zadań łatwiejszych
- ❖ rola rodziców sprowadzać się powinna do stworzenia odpowiednich warunków do nauki - oczywiście uczeń powinien samodzielnie wykonywać swoją pracę domową

Wnioski do pracy z uczniem klasy IV – dla rodziców

- Zachęcaj dziecko do systematycznej pracy.
- Motywuj dziecko do samodzielnej pracy .
- Zachęcaj do samodzielnego rozwiązywania problemów.
- Chwal dziecko za postępy, a nie za oceny.
- Okazuj dziecku życzliwe zainteresowanie jego nauką.
- Nie wpytuj dziecka, a rozmawiaj i uważnie słuchaj co mówi o szkole, problemach, zainteresowania.
- Podkreślaj jego dobre strony.
- Jasno określaj co cię martwi i czego oczekujesz od dziecka.
- Zachęcaj, by dziecko wyciągało odpowiednie wnioski ze źle wykonanych zadań.
- Nie kontroluj nadmiernie dziecka wydzwanając do jego koleżanek, do szkoły.
- Kontroluj przestrzegania zasad odrabiania lekcji /czas, miejsce/.
- Stwórz spokojne miejsce do odrabiania lekcji.
- Zachęcaj dziecko tak, by w każdej pracy znalazło coś ciekawego dla siebie.
- Pierwsze pół godziny przeznacz na odrabianie prac trudniejszych.

Praktyczne porady

1. Okazuj zainteresowanie nie tylko jego ocenami, ale również tym, czego dziecko się uczy.
2. Kładź nacisk na wysiłek, a nie na rezultat.
3. Wprowadź do nauki elementy zabawy.
4. Powiedz dziecku co lubisz czytać, czego musisz się jeszcze nauczyć, co najbardziej zadziwia cię w życiu.
5. Jeżeli masz zbyt duże oczekiwania względem dziecka a mało cierpliwości, nie powinieneś pomagać mu przy odrabianiu lekcji. Jeżeli szybko się denerwujesz i złościś możesz sprawić, że przestanie lubić odrabianie lekcji, a wasze stosunki ulegną pogorszeniu.
6. Wymyślaj zajęcia, w których dziecko uczy się poprzez działanie np. odmierzanie składników, zamiana jednostek, liczenie foremek.
7. W razie trudności zaplanuj rozmowę z nauczycielem. Pozwól dziecku w niej uczestniczyć.
8. Zwracaj uwagę na to czy dziecko radzi sobie dobrze. Jeżeli np. uda mu się rozwiązać pięć z dziesięciu zadań tekstu, podkreśl właśnie te pięć.
9. Nie przekreślaj tego, że rodzeństwo osiąga lepsze wyniki w nauce.
10. **Bądź optymistą i nie martw się(nie wyrażaj tego głośno).**
Utwierdzaj dziecko w przekonaniu, że nigdy nie zwątpisz w jego możliwości

Wskazówki dla Rodziców:

- ✓ **Stwórz dziecku odpowiednie warunki do nauki – wskaż miejsce i ustal porę do odrabiania lekcji.**
- ✓ **Czuwaj nad przebiegiem pracy swojego dziecka.**
- ✓ **Podczas odrabiania prac domowych ukierunkowuj dziecko, a nie podawaj gotowych rozwiązań.**
- ✓ **W czasie odrabiania prac domowych można zorganizować przerwy w nauce, ale muszą być one zorganizowane w odpowiednim momencie i nie za długie, tak aby dziecko po przerwie łatwo wróciło do dalszego odrabiania zadań.**
- ✓ **Zainteresuj się pracą szkolną swojego dziecka, aby wiedzieć nad czym należy popracować w domu.**
- ✓ **Nie płć dziecku za dobre stopnie, bo dziecko uczy się dla siebie, a nie dla pieniędzy.**
- ✓ **Nie odrabiaj zadań domowych za swoje dziecko.**
- ✓ **Nie bij dziecka za złe oceny, lecz zastanów się dlaczego Twoje dziecko otrzymało słabą ocenę.**

**To na rodzicach w głównej mierze
spoczywa obowiązek wspomaganie szkoły
w realizacji celów dydaktyczno-wychowawczych.**

Ta niezmiernie ważna korelacja działań dom - szkoła stanowi podstawę do kształtowania u dziecka cech osobowościowych, przejawiających się we właściwym stosunku do obowiązków szkolnych, rozwijaniu sfery poznawczej, pozytywnego stosunku emocjonalnego do szkoły, więzi z rodzicami, którzy chcą i potrafią nawiązać ścisły kontakt z własnym dzieckiem.

Bibliografia

Mendel M., *Szkolna droga ku demokracji – współuczestnictwo rodziców w procesie edukacji dzieci*, „Życie szkoły” nr 2/1996
Okoń W., *Słownik Pedagogiczny*, Warszawa 1987, PWN

Parczewska T., *Praca domowa*, Życie Szkoły, 8/2008

Póltórzycki J., „Ucz się sam. O technice samokształcenia” W-wa 1967

Szpiter M., „Znaczenie nauki domowej”, Życie Szkoły 6/1998

Śmiechowska E., *O współdziałaniu nauczycieli i rodziców. Opis dyskusji*, „Życie szkoły” nr 3/1996

Zborowski J., *Proces nauki domowej ucznia*, Warszawa, 1961

Zielińska A., *Miejsce rodziców w szkole*, „Edukacja i dialog” nr 89, 1997

Informacje zaczerpnięto również z Internetu

OPRACOWANIE
Agnieszka Bartczak

